

ze komen in zachter gedruisch dan ver-weg water; en je omhullend als 'n damp.

De wazige nevels erover zijn de introductie.

Daar-achter wordt stil, en niet luid, geschreid.

Zijn vroegeren hebben gelijkenissen met Primitieven. Een meisje dat in de kamer zit; op den weg, evenals bij de genoemde; rijdt een ruiters; een huis staat in de verte.

Later: een meisje ligt in 'n diepe vallei, langs 'n helling. Ze heeft een blauw kleed; 't andere gedeelte is bruin, en zand; en met blaren in de hoogte speelt ze naar vlinders.

'n Ander: Taking a walk: een jongen en een meisje komen langs berken, die, zwierig en teeder, over ze zijn, naar voren. Ze hebben wat van menschen uit Maeterlinck; maar zijn meer gelaten; niet zoo pijn-vol verschrikt, en met zoo'n oneindige, woordelooze bijna, hulpeloosheid tegenover een mysterie.

Een vrouw zit met 'r haren in den wind; weer in 't blauw, en weer de duinen; en bruine berkenblaren; een blad stak tegen je aan — maar verder weg de vrouw, — zacht en eenzaam; heel verlaten;

Een klein, blank, schilderij: een meisje, naar 'n schaap toe. Alles blank en wit. De moeder houdt 't kind; dat naar 't blanke beest wil.

Een ding als een *genegenheid*.

Gansch anders dan deze kunst, 'n meer geëffend en nevelachtig, maar groot en vol geheimen; — is die van Jaap Maris.

Ik weet niet of er ooit nog voldoende gewezen is op de geluid-volheid van deze kunst; en wel 'n vol-zijn met een zuiver Hollandsch geluid.

Je kunt het werk van Jaap Maris geen enthousiasme noemen, want het mist de plotselinge dansen, en opspringende juichingen;

Maar eerder: *een sterk en rijk wel-lustig behagen* in kleuren, een zwelgerij, maar die verfijnd is op zijn schilderen door de niet genoeg te prijzen vochtige atmosferen van hem.

Hij is, zeker, een van de grootste *schilders* van dezen tijd.

Zijn geluid dat voornamelijk in de laagte is, 't zwaardere gedeelte van klank, maakt zijn Hollandsche stedegezichten tot meer muziek dan van eenig ander schilder.

En dit is geen fout; die is niet zoo maar iets eigens, dat hoewel mooi, toch buiten de te schilderen dingen zou zijn.

De Hollandsche stad, met zijn oude huizen, zijn donkere wateren aan kaden; en zijn stompe torens: *is* muziek.

Door zijn vocht-volle atmosferen zijn z'n zeestukken goed.

De zee houdt niet op met 't oppervlak; maar tot hoog in de lucht; tot aan de blauwe lucht; en tot aan den horizont is alles door-stoven en door-trokken met water.

't Strand is vol van de zwevende waterdeelen, je loopt en staat er midden-in als j'er doorgaat; en je lippen worden zout er van.